Forssan seurakuntalehti 3 2024

FORSSAN SEURAKUNTA

Tässä lehdessä mm.

Kesäteologin kesä	s. 2
Kolumni Lotta Saarenmaa	s. 3
Arkikeidas aloittaa taas	s. 3
Tapahtumia ja tilaisuuksia	s. 4-5
Uusia ja vanhoja työntekijöitä	s. 6
Tietokilpailu	s. 6

MUSIIKKITYÖN tapahtumia syyskaudella 2024

su 14.9. klo 16 **Sydänlanka,** Jaana Pölläsen konsertti Forssan kirkossa
su 22.9. klo 16 **Tiina-Marian urkukonsertti** Koijärven kirkossa
su 29.9. klo 15 **Konsertti** Forssan kirkossa. Päivi Toikka, huilu ja Regina Ilosalo, piano
to 26.9. klo 18 **Syntisten virsi-ilta** Forssan kirkossa
su 6.10. klo 16 **Pyhän aallot** Forssan kirkossa
su 3.11. klo 16 **Kamarikuoron konsertti** Forssan kirkossa
pe 15.11. klo 18 **Valon ja musiikin ilta** yhdessä musiikkiopiston kanssa

FORSSAN KIRKON YMPÄRIJUOKSU

15.9.2024 klo 14.00
Sarjat: T/P 4–10 v.

Ilmoittautuminen 14.9.2024 mennessä osoitteessa
www.forssansalama.fi
Tiedustelut puh. 050 571 4472

Kaikille juoksijoille mitali ja uintilippu Vesihelmeen.
Pienemmät juoksevat kirkon ympäri ja isommat tontin ympäri.
Forssan seurakunta, kaupunki, Kello-Nyström

PÄÄKIRJOITUS:

Esa Löytömäki
kirkkoherra

Kirkon paikka yhteiskunnassa

Kirkon ja valtion suhteet on järjestetty eri tavoin eri maissa. Pohjoismaissa, joissa luterilainen kirkko on selkeässä enemmistöasemassa, on valtion ja kirkon suhde historiallisesti ollut tiivis. Valtionkirkkojärjestelmä on Suomessa purettu vuonna 1870. Valtio ja kirkko ovat erillisiä toimijoita, ja kirkko päättää asioistaan itsenäisesti. Sillä on oma kirkkolaki, joka on hyväksytty eduskunnassa. Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa kuvaa hyvin sana kansankirkko. Kirkkoon kuuluu enemmistö suomalaisista, ja se hoitaa useita yhteiskunnallisesti tärkeitä tehtäviä. Luterilainen kulttuuri ja tavat näkyvät monella tavoin suomalaisessa arjessa.

Kirkko luo toiminnallaan turvaa, toivoa ja luottamusta suomalaisten arkeen. Tämä korostuu erityisesti yhteiskunnan kriisitilanteissa. Henkisen kriisinkestävyyden vahvistaminen on seurakuntien perustyötä. Sen merkitys on huomioitu myös yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa. Kirkko näkee että on tärkeä vahvistaa ihmisten luottamusta ja tulevaisuususkoa. Hyvinvointialueilla katsotaan toiveikkaasti kirkon suuntaan. Kolmannen sektorin kanssa kirkko ja sen seurakunnat ovat ihmistä lähellä ja arjessa mukana. Seurakunnilta odotetaan aktiivista panosta ihmisten elämänhallintaan ja hyvinvointiin. Sairaaloissa, perheiden, nuorten, vammaisten, ikäihmisten parissa, vankiloissa, armeijassa ja mielenterveystyössä kirkolla on erityistä osaamista. Rippikoulutyössä ja diakonian parissa ollaan erityisesti hauraiden ja haasteellisten elämäntilanteiden äärellä. Ja kyllä hautajaiset, kasteet ja vihkimiset ovat edelleen arvossaan.

Kirkolle on osoitettu valtiolta lakisääteisiä tehtäviä, joihin se saa avustusta. Hautaustoimi, väestökirjanpito ja kulttuurihistorialliset rakennukset ovat erityisesti kirkon yhteiskunnallisia tehtäviä. Niihin on osoitettu aiemmin n. 120 m€ kaikille seurakunnille yhdessä. Hautatoimen menoista avustus kattaa n. 80 %. Kirkollisverotuotoilla ei hautausmaita saisi hoitaa, mutta jo nyt moni seurakunta joutuu niin tekemään, onneksi ei vielä Forssassa. Hallituksen kaavailut leikata 20 m€ koko kirkon avustuksesta nostaisivat kuitenkin hautausmaksuja ja tulisivat seurakuntalaisten maksettaviksi.

Kirkkorakennus on yhä yleensä keskellä kylää. Forssassa kirkontorni ja tehtaanpiippu ovat osa sielunmaisemaa. Olen iloinen hyvästä yhteydestä kaupungin, koulujen ja järjestöjen parissa. Myös yhteistyö muiden kirkkokuntien kanssa on hyvä ja Katukirkon toimintaa arvostetaan. Kuitenkin osa ihmisistä etääntyy kirkon piiristä. Siksi kirkon täytyy uudistua jatkuvasti. Asia on sama mutta muodot voivat vaihdella. Kun yhteiskunnassa vastakkainasettelu lisääntyy, kirkossa pitää etsi yhdistäviä asioita ja antaa armon ja sovituksen sanoman olla esillä. Kirkossakin osataan huudella, mutta myös sovitella. Juuri armolle, joka uudistaa ihmisiä ja yhteisöjä, on vahva tarve. Uskonnolliselle monimuotoisuudelle on paikkansa, mutta kirkon juureva sanoma ja työ ovat yhä ydintä, joka luo elämää ja luottamusta Suomessa ja Forssassa.

Nuoret kokevat rippikoulun omakseen. Viime vuonna rippikoulun yhteydessä Suomessa kastettiin yli 1000 nuorta, ja kirkkoon on myös liittynyt yli 1500 rippikoululaista. Kirkkoon liityttiin rippikoulun yhteydessä ennätysmäärin myös Forssassa. Kun viime kesänä uutisoitiin rippikoulujen epäkohdista, seurakunnilla on syytä tarkentaa ohjeita. Samalla huomio kertoo työn arvostuksesta. Missä muualla nuoret saavat niin vahvan yhteisöllisen kokemuksen ja samalla mahdollisuuden pohtia elämää ja uskoa? Forssan rippikoulut saavat hyvän palautteen ja kokemus on osallistujien, perheiden ja vetäjien taholta myönteinen. Isoskoulutuksessa seinät pullistelevat tänäkin syksynä.

Forssan seurakuntaan kuului vuoden 2023 lopussa 11.650 henkeä, joka on n. 71 % asukkaista. Vuoden 2023 alussa 65,1 % suomalaisista kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Seurakunnan syystoiminta kutsuu eri-ikäisiä mukaan ja kirkonpenkissä on levollista olla.

Miten sinä koet oman seurakuntasi ja sen merkityksen elämässäsi?

Hartaus

TEKSTI: **Jaak Aus**, ystävyysseurakuntamme Tallinnan Kaarlin kirkkoherra, lääninrovasti

Kirkkautta uskoon ja arkeen

Jeesuksen kirkastuminen tapahtui vuorella hänen kolmen lähimmän opetuslapsensa - Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen - edessä. Se kutsuu meidät pohtimaan syvemmin Jeesuksen jumaluutta ja inhimillisyyttä. Kirkastustapahtumassa opetuslapset näkivät Jeesuksen kirkkauden ja kuulivat Jumalan äänen vahvistavan Jeesuksen asemaa Jumalan Poikana: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt; kuunnelkaa häntä" (Matteus 17:5). Tämä hetki muistuttaa Jeesuksen ainutlaatuisesta ja transsendenttisesta luonteesta, joka yhdistää taivaan ja maan.

Tapahtuma symboloi myös valon ja selkeyden hetkiä hengellisessä elämässämme. Aivan kuten Jeesuksen muodonmuutos vuorella valaisi hänen olemuksensa todellisen luonteen, myös meillä voi olla elämässämme hetkiä, jolloin koemme hengellistä valaistumista ja selkeyttä. Nämä ovat hetkiä, jolloin tunnemme Jumalan läsnäolon erityisen läheisenä ja selkeänä, hetkiä, jotka antavat meille uutta voimaa ja inspiraatiota.

Samalla on tärkeää ymmärtää, että kirkastustapahtumassa ei ole vain mystisen kokemuksen tarina. Se on myös kutsu seurata Jeesuksen opetuksia ja tekoja jokapäiväisessä elämässä. Vuorelta laskeutuessaan opetuslasten piti palata jokapäiväiseen elämäänsä jatkamaan lähetystyötään ja palvelustaan. Samoin myös meidät on kutsuttu todistamaan niistä hetkistä, jolloin olemme kokeneet Jumalan armon ja johdatuksen.

Tämä muistuttaa meitä siitä, että päivittäisissä huolissamme ja tehtävissämme emme saa unohtaa kutsumustamme ja Jumalan meille antamaa tehtävää. Tämä tapahtuma rohkaisee meitä etsimään ja arvostamaan niitä hetkiä, jolloin Jumala on ilmaissut itsensä meille. Nämä hetkistä saamme voimaa arkeemme eläköksemme ja vaeltaaksemme valossa ja rakkaudessa.

Jeesus kutsuu meitä katsomaan syvemmälle itseemme ja tunnistamaan Jumalan läsnäolo elämässämme. Se on muistutus siitä, että jokaisen tekomme ja ajatuksemme tulee heijastaa samaa valoa ja kirkkautta, joka paljastettiin Jeesuksen kirkastumisen hetkellä. Tällä tavoin voimme olla valona maailmassa ja todistaa Jumalan armoa ja totuutta jokaiselle tapaamallemme.

Kesäteologin kuulumiset

TEKSTI: **Milla Nieminen,** Kesäteologi

Kesä alkaa olla lopuillaan ja syksy tekee kovaa vauhtia tuloaan. Kesä on ollut antoisa ja monipuolinen ja on ollut mahtavaa, kun on saanut tavata paljon erilaisia ihmisiä. Kesäni alkoi eläkeläisten messulla Forssan kirkossa. Se oli hyvä tapa palata takaisin sorvin ääreen! Kesäkuussa olin myös kahdella rippileirillä. Leirit sujuivat hyvin ja hauskoja hetkiä riitti, kun mukana oli huippu porukka työntekijöitä, isosia sekä rippikoululaisia.

Rippileirien jälkeen heinäkuussa kävin viikon verran pitämässä hartauksia eri paikoissa. Hartauksien paras puoli on ehdottomasti se, kun pääsee keskustelemaan ja kuulemaan ihmisten omista kokemuksista ja elämistä. Heinäkuussa pääsin myös saarnaamaan pariin otteeseen ja se kyllä hiukan jännitti, koska viimeisestä saarnasta oli päässyt vierähtämään tovi.

Myös elokuun aloitin hartauskierroksella. Siltä viikolta jäi vahvasti mieleen erittäin lämmin kohtaaminen Tyykihovin asukkaiden kanssa. Tämä kesä päättyy minun osaltani Klemelässä pidettäviin seitsemäsluokkalaisten leirikouluihin. Siellä on mukava nähdä etenkin Keskuskoulun henkilökuntaa, sillä olen itsekin käynyt yläasteeni Keskuskoulussa. Odotan innolla ensikesää ja kaikkea mitä se tuokaan tullessaan!

Ystävällisin terveisin, Milla

Perheneuvonta otti käyttöön netti-ilmoittautumisen

Forssan perheasiain neuvottelukeskukseen voi ilmoittautua asiakkaaksi myös netin välityksellä.

– Monelle on hankala soittaa puhelinaikanamme. Useimpiin muihinkin palveluihin voi varata ajan netissä. Tämä madaltaa avun hakemisen kynnystä. Myös isompien seurakuntien neuvottelukeskukset ovat ottaneet nettiajanvarauksen käyttöön, sanoo Forssan neuvottelukeskuksen johtaja **Anja Nwose.**

Ajanvarauksen yhteydessä kirjoitetaan nimi ja puhelinnumero nettilomakkeelle. Perheneuvojat soittavat yhteystietonsa jättäneille. Puhelimessa kartoitetaan yhteyttä ottaneen tilannetta ja sopivaa auttamisen muotoa.

– Olemme saaneet asiakkailta positiivista palautetta puhelimitse tehdyistä vastaanottoneuvotteluista. Ihmiset ovat kommentoineet, että jo tämä ensimmäinen keskustelu helpotti, vaikka seuraavaa aikaa joutuisikin odottamaan, Nwose kertoo.

Yhä edelleen ajan voi varata myös **soittamalla vastaanoton numeroon (050 331 8373) puhelinajalla, joka on tiistaista torstaihin kello 11–12.** Muina aikoina voi jättää viestin vastaajaan tai tekstiviestillä soittopyynnön.

Forssan seurakuntalehti

Forssan ev.-lut. seurakunta
Kartanonkatu 16
30100 Forssa
(03) 41 451 klo 9–13

www.forssanseurakunta.fi
Päätoimittaja:
Esa Löytömäki
esa.loytomaki@evl.fi

Toimitussihteeri:
Aleksi Mertanen
aleksi.mertanen@evl.fi

Kannen kuva:
Anni Lautaporras

Sivunvalmistus/paino:
PunaMusta Oy

Kolumni

Jumalan kauneus löytyy tavallisen arjen hyvyydestä

TEKSTI: **Lotta Saarenmaa,** Forssan kirkkovaltuuston pj.

Kesän kuulaus ja väriloisto on pian himmenemässä syksyn pimeneviin iltoihin. Suvi on kuitenkin jättänyt monelle muiston sinisenä liplattavista järvistä, auringonpilkahduksista ja lintujen sirkutuksesta yöpuulle hiipivässä kesäillassa. Kesä tuo tullessaan kesäteatterielämykset, musiikkifestivaalien tahdit ja muiden yleisötapahtumien sykkeen. Se tarjoaa kiireettömiä hetkiä läheisten kanssa. Se on aikaa, jona ihminen herää luonnon tavoin aivan uudenlaiseen eloon. Se on elämästä nauttimisen aikaa.

Puimakoneiden puhinan ja ruskan ensimmäisten sävyjen lipuessa lehtien pintaan arki kiskaisee ihmisen mukaansa aikataulujen ja rutiinien viidakkoon. Silloin elämän pienet ilot hukkuvat jatkuvan suorittamisen keskelle. Ehkä meidän tulisikin välillä pysähtyä ihmettelemään sitä kaikkea hyvää, mitä meillä on. Tässä hetkessä.

Ehkä hieman yllättävä "mindfullness-valmentaja" kauneuden näkemiseen löytyy 1500-luvun Saksasta. Teologi ja uskonpuhdistaja Martti Luther on todennut, että jokainen hetki elämässämme on Jumalan lahja. Aivan tavallinen arki on hänen mukaansa merkki Jumalan hyvyydestä. Se on ihme, jota meidän tulisi vaalia sotien, epävakauden ja negatiivisen uutisvirran täyttämässä maailmassa.

Lutherin teologia osoittaa, että ihminen on ollut halki vuosisatojen yhtä vaativa. Etsiessämme onnellisuutta ja sitä kautta Jumalan läsnäoloa, pyrimme haalimaan ympärille lisää, enemmän ja uutta. Kuten ehkä voisi luulla, reformaattori ei kuitenkaan osoita syyttävällä sormella sellaista ihmistä, joka haluaa nauttia elämästä esimerkiksi hyvän syötävän, juotavan ja musiikin kautta. Päinvastoin, se mitä usein mielletään pinnalliseksi, on kauneuden näkemistä synkässä maailmassa. Se on merkki uskosta.

Monesti kristitty törmää kysymykseen siitä, miksi ympärillämme on niin paljon pahuutta, jos Jumala on hyvä. Kauneus ja hyvyys kätkeytyy kuitenkin rumaan ja pahaan. Vasta Jumalan tunteminen avaa silmämme kaikelle sille ympärillämme olevalle kauneudelle, jonka hän on luonut ja joka on lähtöisin hänestä.

Ehkä ei siis ole sattumaa, että monen sielu nauttii kesäisen luonnon kauneudesta tai muistoista, jotka saavat aikaan iloa. Ne tuovat meidät lähemmäksi sitä armollista Jumalaa, jonka silmissä jokainen on kaunis.

Jumalan kauneus ei kuitenkaan asu vain mittumaarin ruusuissa ja lämpimissä uimavesissä. Se piilee myös syksyn sateinen ropinassa, takkatulen lämmössä ja ensilumen leijailussa. Se on vain osattava nähdä.

Hyvää syksyn odotusta kaikille!

Kolumnissa on käytetty lähteenä Miikka Anttilan artikkelia Lutherin estetiikka

Perheneuvojan pohdintoja

Tässä kirjoitussarjassa perheneuvojat pohtivat parisuhdetta, ihmisenä kasvamista ja muita elämän ihmeellisyyksiä.

TEKSTI: **Anja Nwose**

AVUN HAKEMINEN ON ITSENSÄ ARVOSTAMISTA

Kirkon perheneuvonta on murtanut suomalaista yksin pärjäämisen kulttuuria jo 80 vuotta. Forssassakin perheneuvontaa on tarjottu yli 40 vuotta.

Aamulehdessä oli syksyllä 1944 ilmoitus: "Älkää ottako avioeroa! Tarjoamme apua vaikeuksissanne." Tästä pastori Matti Joensuun mainoksesta lähti liikkeelle kirkon perheneuvonta.

Nykyperheneuvojat eivät kiellä eroamasta vaan auttavat ihmisiä etsimään heille sopivaa ratkaisua. Yhä edelleen seurakunnan viesti on sama: tarjoamme apua.

Ihanteet rasitteena

Umpikujassa tuntuu, ettei kukaan pysty auttamaan minua. Keskustelu ei poista murheita. Silti asioiden sanoiksi pukemisessa on ihmeellinen voima – varsinkin silloin, kun joku ottaa ne todesta.

Eräs yleinen este avun hakemiselle on yksin pärjäämisen ihanne. "Ite mun pitää nää asiat ratkaista. Ei kukaan voi mua auttaa." Suomalaisia on kasvatettu itsenäisyyteen ja riippumattomuuteen.

Mitä hyvää voisi seurata, jos uskaltaisimme kyseenalaistaa näitä ihanteitamme?

Hyvä tila kuunnella

"Helpotus, tuki, puolueeton luottamus, hyvä tila. Täällä puhutaan rehellisesti ja avoimesti." Näin kuvasi muutaman kerran kokemustaan perheneuvonnassa pariskunta, joka mietti eroa. Pyysin heiltä kommentteja perheneuvonnan tiedotukseen.

Puhuminen helpottaa. Kun puolueeton ja luotettava perheneuvoja on paikalla kolmantena, keskustelu on rauhallisempaa. Silloin pystyy juttelemaan ja kuuntelemaan avoimemmin kuin kotona.

Kaikki samalla viivalla

80 vuotta sitten ihmiset olivat sodan jälkeen monella tavalla riekaleina. Vaikka emme elä niin hankalassa puristuksessa kuin silloin, parisuhteet ovat edelleen kovilla. Perheterapiassa on myös huomattu, että ihmisten rankat kokemukset siirtyvät tiedostamatta seuraaville sukupolville. Yhä edelleen – meissä kaikissa – on sotien, yksinäisyyden, hylätyksi tulemisen ja riittämättömyyden haavoja. On itsensä arvostamista hakea niihin apua. Olemme jokainen elämämme aikana vuorotellen tukijan ja tuettavan roolissa.

Arkikeidas ja Euron aamiainen käynnistyvät syyskuussa

Kevään kokeilujaksolla Arkikeidas-yhteisöruokailu saavutti suuren suosion ja kokeilulle toivottiin jatkoa. Kolmen euron hintainen yhteisöruokailu jatkuu syyskaudella ke 11.9. alkaen ja ruokailuita järjestetään lähes viikoittain marraskuun loppuun asti. Muutamia poikkeuksia osuu syyskaudelle muun seurakunnan tiloissa toteutuvan toiminnan vuoksi. Vanhusten viikon pääjuhla järjestetään ke 9.10. ja tällöin Arkikeidasta ei ole. Kevään Arkikeidaskausi päättyi yhteiseen kevätjuhlaan ja vastaavalla tavalla syyskauden viimeisen Arkikeitaan yhteydessä järjestetään Adventtijuhla 27.11.

Euron aamiainen käynnistyy pe 13.9. klo 9.00 ja koulujen ylijäämäruuan jakoa jatketaan tässä yhteydessä viimekeväiseen tapaan. Perjantaina 27.9. Euron aamiaista ei ole, mutta hävikkiruokajako järjestetään seurakuntatalon ala-aulassa. Muutokset syyskauden aikatauluissa ovat mahdollisia ja tarvittaessa niistä tiedotetaan kirkollisissa ilmoituksissa, seurakunnan somekanavissa ja ilmoitustauluilla.

Erilaisiin vapaaehtoistehtäviin näiden toimintamuotojen osalta tarvitaan tekijöitä. Vapaaehtoistehtävistä kiinnostuneet voivat olla yhteydessä seurakunnan vapaaehtoistyön ohjaajaan **Merja Vainioon** p. 040 828 6525 tai merja.t.vainio@evl.fi.

ARKIKEIDAS

Keskiviikkoisin 11.9.–27.11. Arkikeidas klo 11–12.30

Ke 9.10. **Vanhusten viikon pääjuhla** ***Ei Arkikeidasta***

Ke 16.10. **SYYSLOMA** ***Ei Arkikeidasta***

Ke 27.11. Arkikeidas klo 11-12.30 ja Arkikeitaan adventtijuhla klo 12.30

EURON AAMIAINEN

Perjantaisin 13.9.–13.12. Euron aamiainen klo 9.00–9.45 + ruokajako

Pe 18.10 **SYYSLOMA** ***Ei Euron aamiaista eikä ruokajakoa***

Pe 6.2. Itsenäisyyspäivä ***Ei euron aamiaista eikä ruokajakoa***

Lounastoiminta päättyy

TEKSTI: **Mari Vehmas**

Raskain mielin on päätetty, että seurakuntatalon pitkäaikainen ja pidetty lounastoiminta päättyy. Suurimpana syynä päätökseen on asiakasmäärien lasku koronavuosien jälkeen. Seurakuntatalolla on palveltu monia ruokailijoita vuosien mittaan. Parhaina vuosina lounasruokailijoita kävi yli 15.000. Tämä tarkoittaa noin 70 ruokailijaa päivittäin.

Seurakuntatalon eläkeläisten lounas sai alkunsa jo 1990- luvun puolivälissä. Monta vuotta vapaaehtoiset kuljettivat ruokaa asiakkaille myös koteihin. Syksyllä 2017 kotiinkuljetus päättyi. Vapaaehtoiset olivat tehneet pitkään arvokasta työtä. Alkuvuosina lounasta valmistettiin viitenä päivänä viikossa mutta myöhemmin keittiön henkilöstöresurssien pienentyessä lounas muuttui kolmipäiväiseksi.

Vuoden 2020 alussa lounas muutettiin kaikille avoimeksi. Maaliskuussa 2020 maailmaa kohautti korona, joka sulki Suomen. Huhti- ja toukokuussa 2020 ajan, lounasta saattoi noutaa kotiin tarpeellisia turvatoimia noudattaen. Syksyllä lounasta saattoi jo syödä seurakuntatalon ruokasalissa. Vielä pitkään monet tilaisuudet olivat henkilömäärältään rajoitettuja ja monia tapaamisia ei järjestetty lainkaan. Koronavuosien jälkeen jouduimme toteamaan, että toimintaa on muutettava sellaiseksi, jolla kokoamme seurakuntalaisia yhteen edelleen hyvän ruuan äärelle. Arkikeitaan lounas on otettu hienosti vastaan ja keskiviikkoisin tupa on täynnä ja olemme siitä iloisia.

Seurakunnan keittiö haluaa nyt lämpimästi kiittää kaikkia asiakkaitamme.

Hyvää syksyä kaikille ja nähdään seuriksella!

sunnuntai 29.9.2024 klo 15

Huilu-pianokonsertti

Forssan seurakuntatalolla

Päivi Toikka, huilu ja Regina Ilosalo, piano

J.S. Bach - C.P.E. Bach - Hummel
Saint-Saëns - Dvořák

3.9. LÄHTIEN PARILLISTEN VIIKKOJEN TIISTAINA KLO 19 SRK-TALON TAKKAHUONEESSA

ILOSANOMA-PIIRI

SISÄÄNKÄYNTI DIAKONIATOIMISTON VIEREISESTÄ OVESTA. ILOSANOMAPIIRISSÄ TUTKITAAN APOSTOLIEN TEKOJA.

LISÄTIEDOT 050-3044480/ SARI.

UKKOSET

2024 SYKSY

HARJOITUKSET TORSTAISIN KLO 9.00 SRK-TALOLLA :

SYYSKUU: 5.9. & 19.9
LOKAKUU: 3.10 & 24.10
MARRASKUU: 7.11. & 21.11
JOULUKUU SOVITAAN ERIKSEEN

LISÄTIEDOT: KANTTORI TIINA-MARIALTA
PUH. 050-3626143

FORSSAN SEURAKUNTA

Gospelkuoro

PALAVA PENSAS

Harjoitukset keskiviikkoisin klo 18
srk-talolla tai kirkossa

Aloitamme syyskauden
ke 4.9 klo 18 kirkossa, tervetuloa!

TULOSSA:
Kuorogospel KONSERTTI
SU 6.10 klo 16
"Pyhän aallot"

Lisätiedot:
kanttori Tiina-Marialta
puh. 050-3626143
tiina-maria.kauppi@evl.fi

FORSSAN SEURAKUNTA

Pappilan raamattupiiri kokoontuu 21.8. lähtien parillisten viikkojen keskiviikkoina klo 18. Raamattupiirissä käsitellään 1. Korinttolaiskirjettä.
Lisätiedot 045-3562504/ Arto

Maahanmuuttajien ja ukrainalaisten raamattupiiri kokoontuu sunnuntaisin (parittomat viikot) 1.9. klo 17.
Lisätiedot 045-3562504/ Arto

Suomi-klubi Pappilassa kokoontuu 22.8. lähtien torstaisin (parilliset viikot) klo 17-19.
Lisätiedot 045-3562504/ Arto.

Ukuleidit

SYKSYN HARJOITUKSET
TIISTAISIN
KLO 18 SRK-TALOLLA

syyskuu: 3.9. & 10.9.
lokakuu: 1.10 ja 22.10
marraskuu: 5.11. & 19.11.
joulukuu: 3.12.

LISÄTIEDOT:
kanttori Tiina-Marialta
puh. 050-3626143
tiina-maria.kauppi@evl.fi

FORSSAN SEURAKUNTA

VAPAAEHTOISTYÖN PERUSKURSSI

YSTÄVÄN KAMMARISSA, HÄMEENTIE 17
TIISTAI-ILTAISIN 15.10., 22.10., 29.10 JA 5.11. KLO 17-19.30

Koulutuksessa käsitellään vapaaehtoistyön periaatteita, motiiveja, oikeuksia ja vastuita sekä ihmisten kohtaamista elämän eri vaiheissa ja tilanteissa. Kurssista saa todistuksen, josta on hyötyä myös esim. terveys- ja sosiaalialojen opinnoissa.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset ti 8.10. mennessä Ystävän Kammarille
p. 050588 9644 tai ystavan.kammari@surffi.net.

Kurssin järjestävät Forssan Seudun Palvelukammari ry ja Forssan ev.-lut. seurakunta.

FORSSAN SEURAKUNTA

Muistimessu

Forssan kirkossa
keskiviikkona 18.9. 2024 klo13

Messun jälkeen kirkkokahvit.
Tervetuloa!

Yhteistyössä Forssan ev. lut. seurakunta ja Forssan Seudun Muisti ry

FORSSAN SEURAKUNTA

Forssan Seudun Muisti ry

ALKAEN
SU 18.8. KLO 17-19

RUKOUS- JA YLISTYSILLAT

KAIKILLE SEURAKUNTALAISILLE
SEURAKUNTATALON NUORISOTILASSA
18.8. - 15.9. - 20.10. - 17.11.

Tule kohtaamaan Jumalaa, rakentumaan Hänen läsnäolossaan ja yhteisessä rukouksessa.

Illoissa lastenhoito sekä iltapala.

Rovastikunnallinen sururyhmä

Läheisensä menettäneille **Jokioisten seurakuntatoimistolla 19.9.** alkaen.

Ohjaajina pastori Johanna Parviala ja diakoniatyöntekijä Arja Kujala.

Tiedustelu ja ilmoittautuminen Arjalle
p. 040 643 1545
tai **arja.kujala@evl.fi**
5.9. mennessä.

TYÖ- JA JUTTUTUPA Tölönkodilla

Työtupa kokoontuu maanantaisin klo 10.00–12.30 Tölön liikekeskuksessa, Rajakatu 11.
(kesätauolla, toiminta jatkuu ma 12.8.)

Työtuvassa on kolmet kangaspuut sekä muutama ompelukone ja saumuri.

Mikä parasta, maanantaisin kokoontuva Työtupa tarjoaa mahdollisuuden sinulle tulla ja tehdä yhdessä, samalla nauttien kahvista ja hyvästä seurasta.

Tuotteet myydään sopessa ja tuotto käytetään lähetyksen hyväksi.

Kristittyjen yhteiset aamurukoukset

torstaisin klo 8.30

Aamukahvi, sanaa, keskustelua, laulua ja rukousta

12.9. Helluntaiseurakunta
10.10. Vapaakirkko
7.11. Adventtiseurakunta
5.12. Ystäväkirkko

Tervetuloa kaikista kirkkokunnista!

FORSSAN SEURAKUNNAN RAAMATTU- JA RUKOUSPIIRIT SYKSY 2024

OPISKELIJOIDEN JA NUORTEN AIKUISTEN RAAMATTUPIIRI kokoontuu 27.8. lähtien parittomien viikkojen tiistaisin klo 19–21 srk-talon nuorisotilassa. Lisätiedot 050 586 3751/ Tode

VARTTIRUKOUKSET srk-talon kappelissa ke klo 10.30–11. 21.8., 4.9., 18.9., 2.10., 16.10., 30.10., 13.11., 27.11., 11.12.

HERRAKERHO kokoontuu jälleen kuukauden 1. Torstaina 5.9. klo. Isto Iipola p. 045 670 6541.

TORSTAINA 26.9. KLO 18
Syntisten virsi-ilta Forssan kirkossa Yhteislaulutilaisuus
VAPAA PÄÄSY, KOLEHTI MUSIIKKITYÖLLE

FORSSAN KIRKOSSA
PYHÄN AALLOT
Vapaa pääsy.
Ohjelmassa Uusia messulauluja, 3-kokoelman lauluja.
6.10. KLO 16

KOIJÄRVEN KIRKOSSA
KESÄN KAIKUJA
22.9. KLO 16
Vapaa pääsy

ELÄKELIITON KUORO

Harjoitukset klo 10.30–12 Forssan seurakuntatalon liikuntasalissa keskiviikkoisin 5.9. lähtien. Kuoroa vetää Outi, puh. 040 664 7642

KESKUSTELUPIIRIT

MAAN JA TAIVAAN VÄLILTÄ – KESKUSTELUPIIRI
Vikspirtillä, (Ollintie 5, Forssa) 19.9., 17.10., 21.11., 19.12. Klo 10–11. Piirin vetäjänä toimii Anita Kreivi.

HARAVOINTITALKOOT HAUTAUSMAILLA

15.10. klo 13.00 Koijärven hautausmaa
16.10. klo 13.00 Forssan hautausmaa

Tervetuloa mukaan.
Talkoiden jälkeen kahvia ja jotain purtavaa.

Käsityöliike Lähetyssoppi

Hämeentie 17
Avoinna ma, ke, pe, klo 10.00–13.00

Meillä ei myydä rihkamaa,
vaan itse tehtyä, hyvää ja kestävää,
Hyvän ja kestävän asian hyväksi

Jos sinulla vain löytyy taskun pohjalta vähän käteistä, niin tule tekemään löytöjä.

Tervetuloa!

VANHUSTENVIIKON JUHLA

Forssan seurakuntatalossa ke 9.10. klo 13.
Kahvitus klo 12 alkaen.

VANHUSTENVIIKON PÄÄTÖSMESSU

Forssan kirkossa su 13.10. klo 10.

Tilaisuudet järjestetään yhteistyössä Vanhusneuvoston kanssa.

KOIJÄRVI SYKSY 2024

Kirkko:

su 1.9.	klo 13.00	Messu
su 22.9.	klo 16.00	”Kesän kaikuja" urkukonsertti T-M Kauppi
su 27.10.	klo 10.00	Messu ja lähetyslounas srk-talo
la 2.11.	klo 15.00	Pyhäinpäivän jumalanpalvelus
su 1.12.	klo 13.00	Messu 1.adventti
pe 6.12.	klo 16.00	Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus
to 19.12.	klo 18.00	Nellen joulukonsertti, Koijärven kirkko
ti 24.12.	klo 15.00	Jouluaaton jumalanpalvelus
ke 25.12.	klo 10.00	Jouluaamun jumalanpalvelus
la 28.12.	klo 15.00	Enkelikirkko

Matkun rukoushuone:

su 3.11.	klo 12.00	Jumalanpalvelus
to 26.12.	klo 12.00	Tapaninpäivän jumalanpalvelus

Muuta:
Kerhot parittomilla viikoilla,
Matkun Ikänuoret ti klo 12:45 Matkun kylätalolla ja **Koijärven Kaikenikäiset** ke klo 12 Koijärven srk-talolla.

Varhaisnuorten Donkkis tiistaisin klo 18.00 17.9, 15.10, 19.8. Koijärven srk-talo

Lähetyksen askartelupiiri kerran kuussa srk-talo Kerttula

Tänä vuonna 70v. täyttäville

on ohjelmallinen brunssi srk-talolla pe 27.9. klo 11.
Ilmoittautumiset 18.9. mennessä ma-to klo 9–12 puh. 03 41451.
Tervetuloa yhteiseen juhlaan!

TERVETULOA DIAKONIATYÖN KOIJÄRVEN KERHOIHIN!

Matkun kylätalolla kokoontuvat Ikänuoret
joka toinen tiistai 3.9. alkaen.
Kerho alkaa tarjoilulla klo 12:45.

Koijärven srk-talolla kokoontuvat Kaikenikäiset
joka toinen keskiviikko 4.9. alkaen. Kerho alkaa tarjoilulla klo 12.

Koijärven kanteleryhmän harjoitukset

Forssan seurakuntatalolla klo 10–11.30
pe 13.9., pe 4.10., pe 25.10.
pe 8.11. ja pe 29.11.
Esiintymiset messuissa su 6.10. ja 1.12.2024

Soitellaan kanteleilla iloista ja surullista musiikkia.
Tervetuloa mukaan! Outi, puh. 040 664 7642

KIRKKOKUORON SYYSKAUSI 2024

Harjoitukset:
torstaisin 5.9.–5.12.2024 Forssan seurakuntatalon salissa klo 11–12.30, to 17.10. ei harjoitusta

Esiintymiset:

su 29.9.	klo 10	messu Forssan kirkossa
su 6.10.	klo 16	Pyhän aallot, Forssan kirkossa
su 27.10.	klo 10	messu Forssan kirkossa
su 1.12.	klo 10	messu Forssan kirkossa

Kevätkaudella 2025 esiinnytään Koijärven tilaisuuksissa

Tervetuloa mukaan laulamaan!
T. Outi, puh. 040 664 7642

EURON AAMIAINEN

PERJANTAISIN KLO 9-9:45

FORSSAN SRK-TALON RUOKASALISSA
SIS. PUUROA, LEIPÄÄ JA KAHVIN/TEEN

Tervetuloa!

JÄRJESTÄÄ FORSSAN SEURAKUNNAN DIAKONIATYÖ

Yhteisöruokailu

ARKIKEIDAS

Forssan srk-talon ruokasalissa (2.krs, hissi) keskiviikkoisin klo 11–12:30

Aterian hinta 3€

Järjestää Forssan seurakunnan diakoniatyö

UUSIA TYÖNTEKIJÖITÄ

NEA KYTÖLUOTO, VS. NUORISOTYÖOHJAAJA

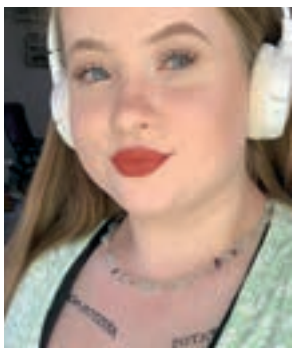

Kuka olet ja mitä teet?
Heippa! Mä oon Nea Kytöluoto ja olen vasta aloittanut työni Forssan seurakunnan nuorisotyössä! Olen kotoisin Tammelasta ja olen 22-vuotias.

Mikä on Holjaa?
Holja on synonyymi sanoille hauska, metka, lupsakka. Holja voi siis olla myös ihmistä kuvaava sana, tyyliin ”Aika holja kaveri!”

Mikä on sinulle seurakunnan työssä tärkeää?
Minulle seurakunnan työssä tärkeintä on armon sanoma. Se, että saan ottaa kaikenlaiset ihmiset vastaan avosylin. Koen silloin onnistuneeni työssäni ohjaajana, kun kaikenlaiset nuoret kokevat olonsa turvalliseksi seurakunnassa.

Mitä muuta haluat sanoa?
Haluan sanoa, että olen kokenut oloni, jo nyt erittäin tervetulleeksi. Koen että minun aikani Forssan seurakunnalla tulee olemaan antoisa!

ELLA SAASTAMOINEN, LASTENOHJAAJA

Kuka olet?
Olen Ella Saastamoinen, pian kolmekymppinen lastenohjaaja Forssan Tölöltä.

Mikä seurakunnan työssä on tärkeää?
Minusta työssäni seurakunnan varhaiskasvatuksessa tärkeintä on lasten ja perheiden kohtaaminen. Toivon perheiden saavan työstämme iloa omaan arkeensa sekä paikan pysähtyä oman hengellisyyden äärelle.

Mitä opit lapsiperheen arjesta, kun olit kotona välillä?
Olin kotona perhevapailla reilut neljä vuotta ja tärkein oppi, jonka sain taisi olla lausahdus ”Se on vaan kausi.” Tätä hokien yritin laittaa monet pikkulapsiarjen haasteet osaksi isompaa kuvaa ja muistaa että niin hyviä kuin huonojakin kausia tulee ja menee.

Mitä muuta
Ilolla odotan kaikkien ennestään tuttujen sekä uusien seurakuntalaisten tapaamista, nähdään siis muskarissa ja kerhoissa!

Seurakuntasalien ja Klemelän remontit

Seurakuntatalon sali ja ruokasali ovat nyt lattiaremontissa. Vanha lattia oli tullut käyttöikänsä päähän ja se korvataan kvartsivinyylilattialla, jota löytyy esimerkiksi seurakunnan aulatiloista. Urakassa menee suunnilleen kuukausi ja päättymispäiväksi on povattu 6. syyskuuta. Salin ja ruokasalin tiloissa kulku ei ole mahdollista urakan aikana.

Klemelän leirikeskuksen urakka sen sijaan on tullut valmiiksi. Alatalo purettiin kesällä sisäilmaongelmien vuoksi. Ylätalo ja sauna ovat edelleen käytössä kerhoja, leiripäiviä ja tilaisuuksia varten.

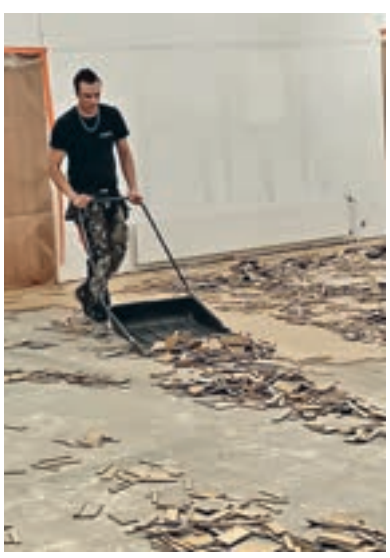

Seurakuntatalon salin ja ruokasalin lattia uusittiin elokuussa.

Klemelä leirikeskuksen alatalo purettiin kesällä sisäilmaongelmien vuoksi. Ylätalo ja sauna ovat edelleen käytössä kerhoja, leiripäiviä ja tilaisuuksia varten.

MUSIIKKIAIHEINEN TIETOKILPAILU

TEKIJÄ: **Asko Kantola**

Musiikki on olennainen osa seurakunnan elämää. Virsilaulu on jumalanpalveluksen ytimessä ja urkumusiikki on tärkeässä osassa musiikin historiaa ja nykyisyyttä.
Siksi: Pyytämättä ja yllätyksenä musikaalinen tietokilpailu niin maallisista kuin taivaallisista aiheista.

1. **Miltä ajalta on peräisin ensimmäinen tunnettu muistiin merkitty musiikkikappale?**
   a. vuodelta 2000 eKr Egyptistä ylistys oluelle
   b. vuodelta 1400 eKr, omistettu hurrilaisten hedelmällisyyden jumalatar Nikkalille
   c. vuodelta 900 jKr gregoriaaninen sävellys psalmiin 151
2. **Urut ovat kirjaimellisesti antiikinaikainen keksintö. Kerrotaan, että ensimmäiset urut keksi Aleksandriassa asunut Ktesibios jo 200 eKr. Mutta mikä niissä olikaan käyttövoima, joka puhalsi ilman pilleihin?**
   a. vesi
   b. orjien keuhkot
   c. tuuli
3. **Pysyäksemme Antiikissa ja uruissa. Jos elit antiikin maailmassa, missä sinun oli mahdollista kuulla urkumusiikkia?**
   a. amfiteatterissa
   b. bileissä
   c. Juppiterin palvontamenoissa
4. **Kuka merkittävä henkilö lausuikaan musiikin vaikutuksesta: ”Rakastan musiikkia, koska se on Jumalan lahja, ei ihmisen. Se ilahduttaa mielen, karkottaa Paholaisen ja luo viatonta iloa.”**
   a. Johannes Gezelius nuorempi
   b. Elvis Presley
   c. Martti Luther
5. **Kuka onkaan saanut kunnianiemen ”viides evankelista” hengellisen musiikin alalla tekemänsä työn vuoksi?**
   a. D.H. Lawrence
   b. J.S Bach
   c. W.A. Mozart
6. **Suomalaiset ovat tunnetusti tangokansaa. Vain Argentiinassa, tangon kotimaassa, se otetaan vielä vakavammin. Mikä muuten seuraavista suomalaisten rakastamista tangoista onkaan alun perin argentiinalainen?**
   a. Tulisuudelma
   b. Tango Pelargonia
   c. Mustasukkaisuutta
7. **Muutama vuosi sitten ehdotettiin puoleksi tosissaan Virsikirjan lisävihkoon otettavaksi Unto Monosen tango ”Satumaa”. Mutta kuka seuraavista on oikeasti säveltänyt hengellistä tangomusiikkia?**
   a. Lasse Heikkilä
   b. Tuomas Holopainen
   c. Liisa Akimoff

Vastaukset: 1.b) Hurrilaiset asuivat nykyisten Syyrian ja Irakin alueilla. Ensimmäinen tunnettu kappale oli tallennettu savitaululun. Muinaisilla egyptiläisillä oli varmaan monialkin olleille omistettuja lauluja, mutta yksikään ei ole vain säilynyt. Ja psalmejahan on vain 150 ja sen me kaikki tietysti tiedämmekin. 2.a) Ensimmäisten urkujen käyttövoimana oli tosiaankin vesivoima. En tiedä sitten, tarvitsivatko urut siihen aikaan aina koskeen viereensä toimiakseen. 3a) Amfiteatterissa urkuja alnakin kuuli. Ehkäpä ne soivat silloinkin, kun kristittyjä toivotettiin areenalle yhteisesiintymiseen leijonien kanssa. Mitenkä sopivaa. 4.c) Lutherhan se oli. Hänhän oli tunnetusti taipuvainen ajoittaiseen raskasmielisyyteen ja musiikki toi hänelle sellaisina aikoina lohtua. Johannes Gezeliuskin merkittävästi vaikutti hengelliseen musiikkiin vuoden 1701 virsikirjansa myötä. Ja Elviksellekin hengellinen gospelmusiikki oli hyvinkin tuttua. 5b) Bachan se on. Monien mieleistä kaikkien aikojen suurin säveltäjä yleensäkin. Suuri oli kyllä Mozartkin, mutta D.H. Lawrence taas hankki kuuluisuutta kirjailijana. 6a) Viittaavan harva Suomessa tunnettu tango on argentiinalainen. Mustasukkaisuuttakin tangokin on tanskalainen, niin tätynä latinalaista kiihkeyttä kuin se onkin. Ja Tango Pelargonianhan, no, se ON virsi. Vaikkei sitä sellaiseksi ehkä aikoinaan ymmärretty. 7.a) Tunnetun hengellisen musiikin tekijä Lasse Heikkilä on kunnostautunut myös hengellisen tangomusiikin alalla. Ja sitähän saamme kuulla tällä Forssan kirkossakin lauantaina 14.9 klo 16.00. Tervetuloa kaikki sinne!

SADONKORJUUPIHVIT kauden juureksista ja kasviksista

Pihvit:

400 g	porkkana, palsternakka, kesäkurpitsa valinnan mukaan
250 g	peruna
1	omena
1	sipuli tai pala purjoa
2 kpl	kananmuna
1 dl	nestettä valinnan mukaan (vesi, ruokakerma, kookoskerma, kaurakerma)
2 rkl	perunajauhoja
1 dl	korppujauhoja
1,5 tl	suola
	mustapippuri, pizzamauste
	öljyä tai voita paistamiseen

Yrttinen jogurttikastike:

200 g	maustamaton jogurtti tai kermaviili
0,5 tl	suola
1 tl	sokeri
0,5 tl	mustapippuri
1 dl	tuoreita yrttejä valinnan mukaan
	puolikkaan sitruunan mehu

Raasta valitsemasi juurekset ja kasvikset raastinraudan isommalla terällä. Lisää sipuli paistettuna kasvisten joukkoon. Lisää muut aineet ja sekoita hyvin. Anna seoksen tekeytyä hetki. Paista pieniä tai isompia pihvejä paistinpannulla.

Sekoita jogurttikastikkeen ainekset ja anna kastikkeen tekeytyä jääkaapissa.

Pihvit maistuvat sinällään tai esimerkiksi lihan tai kalan lisukkeena. Pihvien makua voi vaihdella erilaisilla mausteilla, kokeile esimerkiksi meksikolaista tai aasialaista makumaailmaa.

Keltaiset lehdet ja ruskeat leijuvat maahan kuin untuvat. Herra, me kiitämme niistä! Näin alkaa yksi lasten virsi, ei Kirkonrotta mikään mestarilaulaja ole, mutta kyllä helpot laulut sujuvat. Kesäkuussa riitti lämpöä ja aurinkoa mutta heinäkuu on tuntunut aika sateiselta. Sateessa hyvää on tietysti vesilätäköt! Voi sitä lasten iloa, kun saa hyppiä lätäköissä tai ajaa pyörällä läpi ison mutaisen lätäkön.

Kesä meni nopeasti ja syksy on alkanut. Koululaisia on jo näkynyt kirkon ikkunasta. Reput selässä kiiruhtavat kouluun ja koulusta kotiin. Onpas nuo koululaiset saattaneet bongata myös kirkonrotan, joka on jo alkanut tekemään juoksuharjoituksia kirkon ympärijuoksua varten, siellä nähdään taas 15.9. Ihan ei kirkonrotta olympialaisurheilijoiden vauhdissa ole mutta mitalin arvoisen suorituksen varmasti teen. Se on kyllä niin mahtava tapahtuma, ei meinaa rotta pöksyissään pysyä, kun niin innoissaan sitä odottaa.

Ihanaa syksyä kaikille! Nähdään ja moikkaillaan kun tavataan.

- Kirkonrotta

Ukuleidit soittivat kesälauluja kirkossa Karkkilan ukuleleorkesterin kanssa ja kävivät keikalla Ystävänkammarissa.

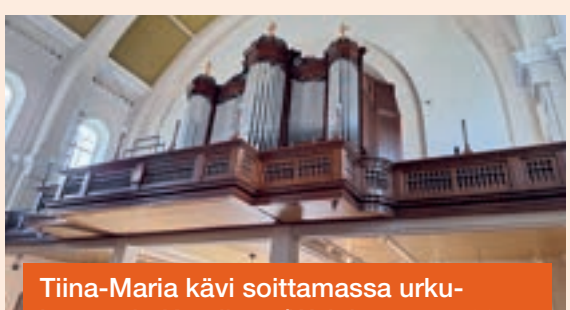

Tiina-Maria kävi soittamassa urkukonsertin Kaarlissa (Walcker-urut 100 vuotta konserttisarjassa).

KUVASATOA KESÄN TAPAHTUMISTA

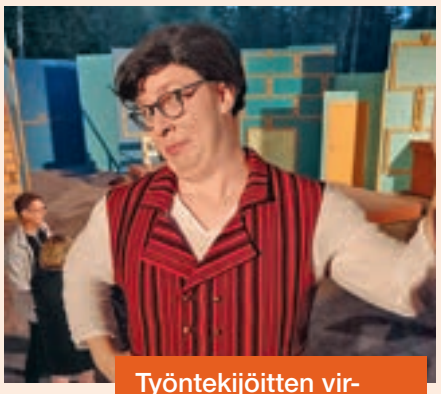

Työntekijöitten virkistysretki elokuussa suuntautui kesäteatteriin Hausjärvelle Miinan monttuun. Siellä näytelmän aiheena oli Kekkonen. Yhdessä roolissa oli tiedottajamme Aleksi. Ja mikähän se oli?

JUHANNUSKIRKKO

Juhannuksena vietettiin Kansanlaulukirkkoa Forssassa ja Koijärvellä kauniissa säässä.

VIRSIJAZZ

Jo perinteeksi tullutta Virsijazzia soiteltiin 4.8. Forssan kirkossa. Yhdessä laulettin ja kuunneltiin Tiuku Suomen ja Outi Aro-Heinilän esityksiä.

ELÄKELÄISTEN KESÄKIRKKO 5.6.

TORIJUMALANPALVELUS

Torijumalanpalveluksessa 26.5. laulettiin suvivirsi ja siunattiin tehtäviin uusia työntekijöitä. Kahvitarjoilu lopuksi kruunasi kauniin päivän.

MUOLAAN JUHLAT

YSTÄVÄN KAMMARIN VAPAAEHTOISTEN RETKI

Kesäiset terveiset musiikkityöltä

TEKSTI JA KUVAT: **Outi Aro-Heinilä**

1. *Jo joutui armas hetki ja suvi suloinen,*
ja Kirkkokuoron retki, tuo retki iloinen.
Käy kohti kirkon juhlaa, nyt Kirkkokuoron tie.
Lämpöään kesä tuhlaa, kai kuuma heillä lie.

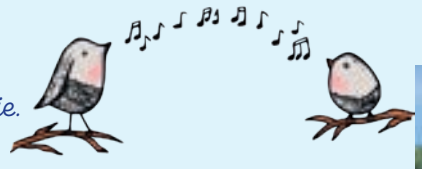

Kirkkokuoro teki toukokuussa retken Kirkon juhlille Tampereelle. Aurinko porotti hulluna. Liisa Kuokkanen ja Tarja Arhio keksivät suojautua kuorokansioiden alle. Retkibingobongauksessa Marja-Terttu Honkasalo ja Raija Vaaranrinta voittivat orvokkiamppelit.

2. *Kas, niityt vihannoivat ja laiho laaksossa!*
Taas kauniit äänet soivat Forssankin kirkossa.
Ja seuraväki laulaa, ei haittaa sadekaan.
Voi vaikka hiljaa nauraa, kun paukkaa, ukkostaa.

Kesällä meitä hellittiin kesäiltojen hienoilla konserteilla sekä urkuvarteilla, kesäseuroilla että vaihtelevilla säillä. Suuret kiitokset kesäseurojen emännille ja isännille! Monenlaista kävijää oli mukana. Urkuvarteissa kävi ennätysmäärä väkeä kesän aikana. Kiitos kaikille, jotka osallistuitte kesän toimintaan!

3. *Myös rippikoulut jalot, nuo raikkaat leirimme,*
on sydäntemme valot, ja suuri toivomme.
Se työ ei mene hukkaan, vaan kantaa hedelmää.
Jää opetukset tukkaan keskellä elämää.

Tässä kohtaa voi huomata, että kirjoittajan runosuoni on suurissa vaikeuksissa. Samoin vaikeuksissa oli myös pastori Kantola rippileirillä, kun piti osallistua milloin mihinkin peliin tai kilpailuun. Turvallisin ratkaisu oli seistä epämääräisesti ruohokentän nurkassa.

4. *Pian kuorot laulujansa ahkeraan harjoittaa.*
Äänensä laulukansa käyttöömme lahjoittaa.
On ukulelet sievät ja kauniit kanteleet.
Pian ilomielin vievät konserttiin askeleet.

Kohta musiikkityön syyskausi pyörähtää taas käyntiin. Tarjolla on monenlaisia vapaaehtoistehtäviä musiikin parissa sekä säännöllisesti kokoontuvissa ryhmissä että muissa tehtävissä. Musiikkityö järjestää konsertteja ja laulutilaisuuksia, ja näihin tarvitaan vapaaehtoisia roudareiksi, myymään ja jakamaan ohjelmia, järjestämään ryhmille kahvituksia, kuvaamaan yms. yms. Kanttoreille voi ilmoittautua eri tehtäviin. Tästä lehdestä löytyvät myös syksyn harrastusryhmien ja konserttien mainokset. Tervetuloa mukaan toimintaan!

Perennat vs kesäkukat hautausmaalla

Tämä kesä on ollut todella haastava kesäkukille ja niiden hoidolle. Kesä alkoi todella kuumana ja poutaisena, ja jatkuvasti kannettiin vettä haudoille, jotta kukat pysyivät elossa. Seuraavaksi tulikin myrskysateinen ja lämmin jakso, joka toi mukanaan kaikki mahdolliset tuholaiset ja taudit, jotka ovat tuhonneet ison osan ruusubegonioista. Vaihtokukat eivät ole riittäneet, joten olemme hankkineet lisää kesäkukkia. Tästä syystä olen yhä enemmän kallellani perennahoitoihin, sillä se on ympäristöja ilmaston kannalta paljon parempi vaihtoehto.

Monivuotiset kukat haudalla ovat jo vanha perinne. Kesäkukkia alettiin haudoille istuttaa vasta 60-luvulla. Nykyään on jo huomattu, kuinka paljon energiaa kuluu ja roskaa syntyy kesäkukkien kasvattamisesta. Vaikka hautausmaille tulevat kesäkukat ovat kotimaisista puutarhoista, niitä ei alusta asti kasvateta täällä. Pienet kukka-alut tuodaan talvella Etelämaista Suomeen, ja täällä ne kasvatetaan isoiksi hautausmaille istuttamista varten. Kasvatus vaatii todella paljon vettä, energiaa (lämpöä ja valoa) sekä lannoitteita ja työvoimaa. Istutusten jälkeen jää merkittävä määrä muoviruukkuja ja -kennoja, joita puutarhat eivät halua ottaa uudelleen käyttöön, koska kaikkien satojen tuhansien purkkien pesu ja desinfiointi vaatisivat paljon luonnonvaroja. Uusien purkkien tuottaminen ja vanhojen heittäminen jätteeseen ei myöskään ole luontoystävällistä.

Suomessa on jo seurakuntia, jotka eivät enää myy kesäkukkahoitoja ja saman suuntaan ovat muutkin ryhtymässä. Mitä nopeammin, sitä parempi.

Hautausmailla ja seurakunnan muilla viheralueilla voidaan merkittävästi vähentää jätteen määrää ja ympäristön kuormitusta vaihtamalla kesäkukkia monivuotisiin koristekasveihin eli perennoihin.

Perennojen lisäämisellä vaikutetaan suoraan luonnon monimuotoisuuteen ja ympäristön elinkelpoisuuteen. Perennan voi valita vaikkapa sen mukaan, miten se houkuttelee perhosia. Perennat kaunistavat myös talvista hautausmaata ja tarjoavat linnuille istumapaikan. Perennaa valitessaan voi myös miettiä sen lehdistöä. Kukinta kestää parhaassakin tapauksessa vain osan kesää, kun taas kauniit lehdet ovat koko ajan esillä.

Perennalajikkeita on satoja ja hautausmaalle niistä sopii suurin osa. Tuttujen kuunliljojen, päivänliljojen ja jaloangervojen lisäksi on valtava kirjo monenlaisia muitakin monivuotisia perennoja, sekä aurinkoon että varjoon soveltuvia. Perennojen koko kannattaa ottaa huomioon: korkea perenna voi peittää kivessä olevat tiedot. Toisaalta voidaan miettiä, että pitääkö kiven kaikkien tietojen olla näkyvissä ympäri vuoden? Hautausmaalla liikkuvat näkevät kaikki kivien yksityiskohdat suurimman osan vuotta, ja kesäkautena riittänee näkyvissä oleva sukunimi.

Omaisille hautojen kesäkukista on kovasti vaivaa. Kesäkukat vaativat kuumina aikoina päivittäistä kastelua. Etanat, luteet ja isommatkin eläimet voivat tehdä pahaa tuhoa. Ruusubegoniapedillä makaava rusakko on varmasti onnellisena unten haavemailla, mutta katkennutta ruusubegoniaa katsoessa ei paljon naurata. Varislinnut leikkivät kesäkukilla ja kesäkukkien nupuilla enemmän kuin vastaavilla monivuotisilla; liekö syynä usein kesäkukan kirkkaampi väri?

Markettien perennat ovat monesti ulkomailla kasvatettuja. Ympäristöajattelua jatkaakseen kannattaa suosia kotimaista. Kotimaisilla taimilla on myös paremmat edellytykset selvitä Suomen ilmastossa, ja ne kestävät paremmin suomalaisia kasvintuhoajia. Juurruttuaan perennat kestävät säiden vaihtelua aivan toisella tavalla kuin kesäkukat. Kuivana kesänä saattaa kasvin koko jäädä pienemmäksi, mutta harvoin perennat kuolevat kuivuuden takia. Tuholaiset eivät yleensä vaivaa perennoja samalla tavoin kuin kesäkukkia.

Perennahoito

Seurakunta tarjoaa viisivuotista ja kymmen vuotiasta perennahoitosopimusta kesähoitojen rinnalle. Asiakas saa halutessaan itse valita perennan seurakuntapuutarhurin kanssa neuvotellen. Harvinaisuuksia tai erittäin arkoja perennoja seurakunta ei osta hoitohaudoille. Viiden vuoden hoitojakson jälkeen useimmat perennat tulevat toimeen ”omillaan”. Ikuisesti ne eivät kuitenkaan pärjää, ja kannattaakin sopia uusi hoitojakso, kun perennat vaativat esimerkiksi jakamista. Perennapenkkiin on mahdollista istuttaa kevätsipuleita, jolloin saadaan pidempi kukinta-aika. Useimmat ”villit” sipulit tulevat toimeen ilman jatkuvaa jakamista ja huolehtimista, mutta esimerkiksi tulppaanit eivät jaksa kukkia paria vuotta kauempaa ilman hoitoa.

Monivuotiset hautakukat:

Nämä lajit sopivat haudalle – kaikkia perennoja ei suositella

Haudalle istutetut kasvit eivät saa levitä ympäristöön. Jutun lopusta löydät listan vältettävistä perennalajeista.

Kun istuttaa montaa eri lajia, hauta kukkii keväästä syksyyn. Aina kasvin arvo ei ole kukissa, vaan kaunislehtiset perennat voivat olla hyvä vaihtoehto.

Hyvin paahteiselle haudalle kannattaa istuttaa kivikkokasveja, kuten mehitähtiä, sammalleimuja, ajuruohoa, sininataa tai ristikkejä, jotka selviävät istutuksen jälkeen sadeveden turvin. Ne leviävät nopeasti peittämään maata, mutta pysyvät kurissa, kun ruohoa ympärillä leikataan.

Aurinkoisella kasvupaikalla viihtyvät myös sarviorvokit, kallioiset, karpaattienkellot ja loistosalviat. Suosi melko matalina pysyviä lajeja, jotta varret pysyvät pystyssä tukematta. Jos perenna pitkillä helteillä ränsistyy, leikkaa versot alas, kastele ja kata maa taimen ympärillä mullalla, niin kasvi toipuu.

Varjossa viihtyvät kauniisti kukkivat särkyneetsydämet, jaloangervot ja kurjenpolvet. Lehtevät kuunliljat, vuorenkilvet ja kotkansiipisaniaiset säilyvät kauniina läpi kesän. Matalista maanpeittäjistä varjoon sopivat taponlehti ja varjoyrtti.

Älä istuta näitä perennoja haudalle

Vaikka ympäröivän nurmikon leikkaaminen rajoittaa perennojen leviämistä, seurakunnat toivovat, etteivät haudalle istutettavat perennat olisi siemenistä tai rönsyistä voimakkaasti leviäviä lajeja.

Vältettäviä lajeja ovat esimerkiksi:
rönsytiarella, suikeroalpi, pikkutalvio, sormustinkukka, kallionauhus, tarha-alpi, viiruhelpi, tuoksukurjenpolvi, rentoakankaali, maahumala, punaväriminttu, kanadanvuokko.

Myöskään puita tai pensaita ei saa istuttaa hautausmaalle.